

Úvodem: právo na životní prostředí zakotvené vs. aplikované	11
1 Francie	19
1.2 Právní povaha práv zakotvených v Chartě životního prostředí	22
1.3 Právo na životní prostředí před správními soudy	22
1.3.2 Právo na životní prostředí jako „základní svoboda“?	28
1.3.3 Otázka přímé aplikovatelnosti práva na životní prostředí	31
1.4 Právo na životní prostředí a kontrola ústavnosti norem	32
1.4.1 Apriorní kontrola ústavnosti norem	33
1.4.2 Řízení QPC a jeho význam pro ochranu životního prostředí	35
1.5 Shrnutí	40
2 Belgie	45
2.1.2 Článek 7bis Ústavy	47
2.2 Právní povaha a dovolatelnost práva	48
2.3 Přínosy zakotvení práva	53
2.3.1 Přezkumná pravomoc Ústavního soudu	54
2.3.2 Odložení výkonu rozhodnutí ohrožujícího životní prostředí	55
2.3.3 Princip předběžné opatrnosti	57
2.3.4 Princip standstill (zákaz regrese)	58
2.3.5 Princip In dubio pro natura	61
2.4 Přístup ke spravedlnosti ve věcech životního prostředí	61
2.5 Shrnutí	65
3 Finsko	69
3.2 Přínosy zakotvení práva v oblasti interpretace	72
3.2.1 Princip zákazu regrese	73
3.2.2 Princip vzdělávání a osvěty	74
3.2.3 Princip rovnosti	75
3.3 Právo na zdravé životní prostředí v judikatuře finských soudů	75
3.3.1 Případ Vuotos	76
3.3.2 Vliv ESLP a Aarhuské úmluvy	80
3.4 Účast veřejnosti jako součást práva na životní prostředí	80
3.5 Přístup ke spravedlnosti ve věcech životního prostředí	83

3.5.1	Přístup k soudnímu přezkumu	85
3.5.2	Specifika finského environmentálního soudnictví	87
3.6	Shrnutí	88
4	Španělsko	91
4.2	Diskuse o právní povaze práva na životní prostředí	92
4.3	Přínosy práva na životní prostředí v obecné a interpretační rovině	98
4.4	Právo na životní prostředí v soudní praxi	101
4.5	Shrnutí	107
5	Portugalsko	109
5.1	Ústavní základy ochrany životního prostředí v Portugalsku	109
5.2	Právní povaha práva na životní prostředí	112
5.2.1	Životní prostředí jako předmět subjektivního práva	116
5.2.2	Životní prostředí a koncept rozptýleného zájmu	117
5.2.3	Životní prostředí jako předmět faktických zájmů	119
5.3	Příklad z judikatury: tzv. případ vlaštovčích hnízd	122
5.4	Actio popularis	124
5.5	Shrnutí	131
6	Česká republika: bilance ke čtvrtstoletí práva na příznivé životní prostředí a návrhy pro jeho budoucí aplikaci	133
6.1	Zakotvení a dosavadní přístup k právu na životní prostředí v ČR	135
6.1.1	Zařazení, právní povaha a dovolatelnost	135
6.1.2	Procesní rámce aplikace před soudy	137
6.1.3	Nositelé práva a osoby oprávněné se ho dovolávat	143
6.1.4	Pojem příznivé životní prostředí	152
6.1.5	Některé aspekty práva podle dosavadní judikatury	155
6.1.6	Shrnutí dosavadního vývoje	160
6.2	Sociální práva jako kontext dalších úvah o právu na životní prostředí	160
6.2.1	Charakteristika sociálních práv	161
6.2.2	Patří právo na životní prostředí mezi sociální práva?	164
6.2.3	Důsledky čl. 41 odst. 1 Listiny	165
6.2.4	Přístup Ústavního soudu k přezkumu práv podle čl. 41 odst. 1	168
6.3	Návrh základních kroků posuzování zásahů do práva na příznivé životní prostředí	175
6.3.1	Esenciální jádro práva na příznivé životní prostředí	175
6.3.2	Pojem zásahu do práva na příznivé životní prostředí	187
6.3.3	Přezkum zásahů u pozitivních závazků	193

6.3.4 Přezkum zásahů u negativních závazků _____ 197

6.4 Shrnutí _____ 201

Závěrem: Prosazování ústavního práva na životní prostředí jako běh
na velmi dlouhou trať _____ 205

Příloha: Shrnutí poznatků analyzovaných zemí a ČR _____ 211

Bibliografie _____ 223

Summary _____ 231